

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiksi muutoksiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevaan lainsäädäntöön

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia. Kunnan rahoitusosuutta opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin alennettaisiin vuoden 1997 alusta. Kunnan rahoitusosuutta lisättiin vuodelle 1997, jolloin tarkoituksena oli, että lisäys kompensoitaisiin asumistuen ja toimeentulotuen yhteensovituksella kunnille aiheutuvilla säästöillä. Mainitun hankkeen jäätyä toteutumatta kuntien rahoitusosuutta opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin ehdotetaan vastaavasti alennettavaksi.

Lakia ehdotetaan vuoden 1999 yksikköhintojen laskemisen osalta muutettavaksi siten, että opetus- ja kulttuuritoimessa yksikköhintoja alentamalla toteutetut valtionosuuden vähennykset eivät purkaudu vuonna 1999. Vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäväksi

myös valtionosuutta saavia kansanopistoja, valtionosuutta saavia liikunnan koulutuskeskuksia ja opintokeskuksia koskeviin lakeihin.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännökset poikkeusmenettelystä laskettaessa ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja vuosiksi 1997–2000. Menettelyllä turvataan yksikköhintojen oikea taso ammattikorkeakouluisa ja ammattikorkeakoulujen pohjana olevissa ammatillisissa oppilaitoksissa ammattikorkeakoulujärjestelmän vakiintumisen edellyttämänä siirtymä kautena.

Ehdotetut lait liittyvät valtion vuoden 1997 talousarvioon ja ne ovat tarkoitettut tulemaan voimaan niin pian kuin mahdollista eduskunnan hyväksyttyä lait.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä uudistettiin vuoden 1997 alusta voimaan tulleella lailla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1151/1996). Prosenttiperusteisesta valtionosuudesta yksikköhintojen mukaisiin laskennallisiin kustannuksiin luovuttiin oppilaan kotikunnan maksuosuusjärjestelmän piirissä aikaisemmin olleen koulutuksen sekä taiteen perusopetuksen, kunnan kirjastotoimen ja kuntien kulttuuritoiminnan osalta.

Valtionosuus mainittuihin toimintoihin määrittyi kuntien osalta vuoden 1997 alusta yksikköhintojen perusteella lasketun valtionosuuden perusteen ja kunnan asukasmäärään perustuvan rahoitusosuuden erotuksena. Kunnan rahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri. Kuntayhtymät ja yksityisten oppilaitosten ylläpitäjät saavat yksikköhintojen mukaisen rahoituksen oppilaan kotikunnan maksuosuusjärjestelmän piirissä aikaisemmin olleeseen koulutukseen. Erillisistä oppilaan kotikunnan maksuosuuksista on vuoden 1997 alusta luovuttu lukuun ottamatta sairaalassa järjestettävää peruskouluopetusta.

Kunnan rahoitusosuus kattaa kaiken aikaisemmin kotikunnan maksuosuusjärjestelmän piirissä olleen koulutuksen. Rahoitusosuudessa on myös otettu huomioon ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen sekä lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kuljetuksen tukea koskeva uudistus. Mainitut uudistukset toteutettiin niinkään vuoden 1997 alusta. Lisäksi kunnan rahoitusosuudessa otetaan huomioon vuodesta 1996 lukien toteutetut asukasmääriin perustuvat kuntien valtionosuuksien säästöt opetus- ja kulttuuritoimissa.

1.2. Asumistuen ja toimeentulotuen vaikutus kunnan rahoitusosuuteen

Vuoden 1997 alusta oli tarkoitus toteuttaa asumistuki- ja toimeentulotukijärjestelmien yhteensovitus. Se olisi merkinnyt, että kuntien toimeentulotukimenot olisivat vähentyneet vuodesta 1997 lukien. Toimeentulotukimenojen vähennys oli tarkoitus ottaa huomioon vähentämällä kuntien valtionosuuksia. Valtionosuuksien vähennys olisi vuonna 1997 ollut yhteensä 200 miljoonaa markkaa ja vuonna 1998 yhteensä 400 miljoonaa markkaa, josta opetus- ja kulttuuritoimen osuus olisi vuonna 1997 ollut 147 miljoonaa markkaa ja vuonna 1998 208 miljoonaa markkaa. Opetus- ja kulttuuritoimen osalta nämä vähennykset on vuoden 1997 alusta voimaan tullessa valtionosuusjärjestelmässä toteutettu korottamalla asukasta kohden lasketta kunnan rahoitusosuutta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain vuoden 1997 alusta voimaan tulleen 9 §:n 4 momentin 3 kohdan mukaan kunnan rahoitusosuuteen lisätään vuosittain julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella vuonna 1997 531 ja vuodesta 1998 alkaen 637 markkaa kunnan asukasta kohden. Mainituista markkamääristä kunnan toimeentulotukimenojen vähentymisen perusteella laskettu osuus on 29 markkaa vuonna 1997 ja 41 markkaa vuodesta 1998 alkaen.

1.3. Yksikköhintojen laskeminen todellisten kustannusten perusteella

Vuoden 1997 alusta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia uudistettiin siten, että peruskoulun, lukion, ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten erityisoppilaitos-

ten, ammattikorkeakoulujen, kansalaisopistojen, musiikkioppilaitosten ja kirjaston valtionosuuden perusteena olevat yksikköhinnat lasketaan yksikköhinnan määräämistä edeltäneen vuoden toteutuneiden kustannusten perusteella joka toinen vuosi. Aikaisemmin yksikköhinnat tuli laskea toteutuneiden kustannusten perusteella joka neljäs vuosi.

Laskettaessa vuoden 1997 yksikköhintoja vuoden 1995 toteutuneiden kustannusten perusteella sovelletaan vuoden 1997 alusta voimaan tulleen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin kattosäännöstä. Sen mukaan vuoden 1997 yksikköhintojen sekä vuoden 1996 valtionosuuksia laskettaessa sovellettujen oppilas-, opiskelija-, opetustunti- ja asukasmäärien mukaisesti lasketut valtionosuuden perusteet eivät saa ylittää kustannustason muutoksella korjattuja vuoden 1996 valtionosuuden laskennallisia perusteita. Kattosäännöksellä turvattiin julkisen talouden tasapainottamiseksi tehtyjen säästöpäätösten mukaisten ennen vuotta 1996 yksikköhintoja alentamalla toteutettujen valtionosuuksien vähennysten voimassaolon jatkuminen.

Kattosäännöksen mukaan edellä mainittuihin toimintoihin määrättyjen yksikköhintojen keskinäiset suhteet vastaavat vuonna 1997 vuoden 1995 todellisia kustannuksia. Koska todellisten kustannusten mukaiset valtionosuuden laskennalliset perusteet olisivat ylittäneet kattosäännöksen asettamat rajat 9,4 prosentilla, määrättiin yksikköhinnat vastaavasti keskimääräisiä todellisia kustannuksia alemmiksi.

Myös valtionosuutta saavista kansanopistoista annettua lakia (1218/1993), valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksesta annettua lakia (801/1992) ja opintokeskuslakia (1215/1993) muutettiin vuoden 1997 alusta siten, että mainittujen lakien mukaisten oppilaitosten yksikköhinnat lasketaan toteutuneiden kustannusten perusteella joka neljännen vuoden sijasta joka toinen vuosi. Ennen vuotta 1996 toteutettujen valtionosuuksien säästöjen jatkamiseksi mainittujen oppilaitosten yksikköhinnoiksi vuonna 1997 määrättiin kuitenkin poikkeussäännösten mukaisesti vuoden 1996 yksikköhinnat, joita tarkistettiin peruskoulu- ja lukio-opetuksen sekä ammatillisen peruskoulutuksen osalta arvioidun kustannustason muutoksen perusteella.

Laskettaessa yksikköhinnat toteutuneiden

kustannusten mukaan joka neljännen vuoden sijasta joka toinen vuosi yksikköhinnat vuodelle 1999 lasketaan vuoden 1997 toteutuneiden kustannusten perusteella. Jos vuoden 1997 toteutuneet kustannustason muutoksilla tarkistettut kustannukset tällöin ylittävät vuoden 1998 valtionosuuksien perusteiden tason, purkautuvat yksikköhintojen alentamisen kautta toteutetut valtionosuuksien säästöt ainakin osittain vuonna 1999.

1.4. Ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten yksikköhinnat vuosina 1997—2000

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen laskemisesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 ja 14 a §:ssä. Ammatillisissa oppilaitoksissa yksikköhinnat lasketaan oppilasta kohden oppilaitosmuodoittain. Ammattikorkeakouluissa yksikköhinnat lasketaan opiskelijaa kohden tutkinnoittain. Ammattikorkeakoulukokeilussa mukana olevien ammatillisten oppilaitosten yksikköhinnat lasketaan oppilaitosmuodoittain samalla tavalla kuin muidenkin ammatillisten oppilaitosten yksikköhinnat. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 10 §:n nojalla ammattikorkeakouluille ja ammatillisille oppilaitoksille vahvistetaan kummallekin vuosittain oma valtakunnallinen yksikköhintojen keskimääräinen markkamäärä, jota käytetään yksikköhintojen laskennan pohjana.

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat vuodeksi 1997 lasketaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1151/1996) voimaantulosäännöksen 8 momentin mukaisesti ammattikorkeakoulukokeilussa mukana olevista ammatillisista oppilaitoksista muodostetuissa väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa suoritettaviin ammattikorkeakoulututkintoihin sekä vastaaviin opistoasteen ja ammatillisen korkea-asteen tutkintoihin johtavasta koulutuksesta vuonna 1995 aiheutuneiden kustannusten perusteella. Kustannuksista vähennetään kuitenkin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista aiheutuneet kustannukset. Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat vuodeksi 1997 on laskettava edellä mainitulla tavalla, koska ammattikorkeakoulujen perustamisvaiheessa yksikköhintoja ei vielä voida laskea ammattikorkeakoulujen omien tutkintokohtaisten kustannusten

perusteella.

Kullekin ammattikorkeakoululle lasketaan seuraavaa varainhoitovuotta varten eri tutkintoja suorittavien opiskelijoiden määrien ja tutkintokohtaisten yksikköhintojen perusteella yksi opiskelijamäärällä painotettu yksikköhinta. Vastaavasti kullekin ammatilliselle oppilaitokselle lasketaan yksi yksikköhinta eri oppilaitosmuodoissa opiskelevien määrien ja oppilaitosmuodoittain määrättyjen yksikköhintojen perusteella. Yksikköhintaa määrättäessä sovelletaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden syksyn oppilas- ja opiskelijamäärää.

Ammattikorkeakoulut perustetaan kesken varainhoitovuotta elokuun 1 päivästä lukien. Niinkään ammattikorkeakoulujen toiminnan laajuutta koskevat muutokset toteutetaan mainitusta ajankohdasta lukien. Ammattikorkeakoulun perustaminen ja toiminnan laajentuminen aiheuttavat vastaavat supistukset ammattikorkeakoulujen perustana olevissa ammatillisissa oppilaitoksissa.

Kun ammattikorkeakoulun ja ammatillisen oppilaitoksen oppilaitoskohtaiset yksikköhinnat varainhoitovuodelle lasketaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden syksyn opiskelijamäärien perusteella, oppilaitosten opiskelijamäärissä ja tutkintorakenteessa varainhoitovuoden aikana tapahtuvat muutokset eivät tule otetuiksi huomioon yksikköhinnoissa. Tämä vääristää toisaalta ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien keskinäistä suhdetta ja toisaalta oppilaitostasolla sekä ammatillisten oppilaitosten että ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja. Mainittu vääristymä jatkuu koko ammattikorkeakoulujärjestelmän laajentumisvaiheen ajan ja oppilaitostasolla sen vaikutukset voivat kumuloitua useana peräkkäisenä vuotena.

Esimerkiksi vuonna 1997 vakinaisissa ammattikorkeakouluissa järjestetään sellaisiin tutkintoihin johtavaa koulutusta, jossa kustannukset ovat selvästi korkeammat kuin väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa järjestettaviin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavan koulutuksen kustannukset. Kun ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat ja niiden keskimääräiset markkamäärät on vuodelle 1997 laskettu syksyn 1996 opiskelijamäärätietojen ja tutkintorakenteen perusteella ammattikorkeakoulukokeilussa mukana olleiden ammatillisten oppilaitosten kustannuksista vuonna 1995, ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen keskimääräinen markkamää-

rä ja yksikköhinnat ovat ammattikorkeakoulujen kustannusrakenteeseen verrattuna liian alhaiset. Toisaalta ammatillisten oppilaitosten yksikköhintojen keskimääräinen markkamäärä ja ammattikorkeakoulujen pohjana olleiden ammatillisten oppilaitosten yksikköhinnat ovat liian korkeat.

2. Ehdotetut muutokset

Asumistukea ja toimeentulotukea ei yhteensovitettu vuoden 1997 alusta. Näin ollen kunnille ei aiheudu sellaisia toimeentulotukimenojen vähennyksiä, jotka on opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevassa lainsäädännössä vuoden 1997 alusta lukien otettu huomioon kunnan rahoitusosuuden lisäyksenä. Voimassa oleva lainsäädäntö vähentää siten kuntien valtionosuuksia liikaa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 4 momentin 3 kohtaa* muutetaan siten, että kunnan rahoitusosuuteen mainitun kohdan mukaisesti lisättävästä markkamäärästä vähennetään toimeentulotukimenojen vähentymisen perusteella laskettu osuus eli 29 markkaa vuonna 1997 ja 41 markkaa vuodesta 1998 lukien asukasta kohden.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 40 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan pääasiassa vuokratiloissa toimivan ammatillista koulutusta tai ammattikorkeakouluopetusta antavan oppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen ei lisätä mainitussa säännöksessä tarkoitettua perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella laskettavaa markkamäärää, jos oppilaitoksen ylläpitäjän yksikköhintaa on mainitun lain 14 §:n 2 momentin, 14 a §:n 2 momentin tai 16 §:n 2 momentin nojalla korotettu toimitilojen vuokrasta aiheutuneiden kustannusten perusteella. Ehdotettu säännös vastaa vuoden 1996 loppuun voimassa ollut lainsäädäntöä ja se estää pääasiassa vuokratiloissa toimivien oppilaitosten ylläpitäjille muuten toimitiloista aiheutuviin kustannuksiin tulevan osittain päällekkäisen rahoituksen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi siitä aikaisemmin kumotun 51 §:n tilalle uusi 51 §, joka estää yksikköhintoja alentamalla toteutettujen valtionosuuksien säästöjen purkautumisen vuonna 1999. Säännös vastaa sisällöltään voimassa olevaa vuoden 1997 yksikköhintojen laskentaa koskevaa kat-

tosäännöstä. Vuoden 1999 yksikköhinnat ehdotetaan laskettaviksi vuonna 1997 toteutuneiden kustannusten perusteella siten, että vuoden 1999 yksikköhinnoilla ja vuoden 1998 valtionosuuksia laskettaessa sovelletuilla oppilas-, opiskelija-, opetustunti- ja asukasmäärillä lasketut valtionosuuden perusteet eivät ylitä kustannustason muutoksilla korjattuja vuoden 1998 valtionosuuden laskennallisia perusteita. Edellä mainituista syistä myös *kansanopistojen, liikunnan koulutuskeskusten ja opintokeskusten vuoden 1997 alusta voimaan tulleiden rahoitussäännösten voimaantulosäännöksiä* (lakiehdotukset 3—5) ehdotetaan muutettaviksi siten, että vuoden 1999 yksikköhinnat lasketaan vuonna 1997 toteutuneiden kustannusten sijasta vuoden 1998 yksikköhintojen perusteella.

Yksikköhinnat laskettaisiin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti todellisten kustannusten perusteella joka toinen vuosi. Vuoden 1997 ja 1999 yksikköhintoja koskevat kattsäännökset tarkoittavat, että yksikköhinnat määrätään todellisten kustannusten mukaiseen tasoon ensimmäisen kerran vuodelle 2001, jollei erikseen toisin säädetä.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 51 a §, joka koskee poikkeusmenettelyä laskettaessa ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja vuosiksi 1997—2000. Menettelyllä korjataan vääristymä, joka muuten syntyisi ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen pohjana olevien ammatillisten oppilaitosten yksikköhintoihin ammattikorkeakoulujärjestelmän vakiintumisen edellyttämänä siirtymä kautena.

Ehdotetussa 51 a §:n 1 momentissa säädetäisiin, että ammattikorkeakoulujen sekä ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisissä markkamäärissä otetaan vuosittain huomioon vakinaisten ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulukokeilussa mukana olevien ammatillisten oppilaitosten tutkinto- ja kustannusrakenteessa olevat erot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mainittujen erojen ottamisesta huomioon oppilaitoskohtaisia yksikköhintoja laskettaessa. Jotta yksikköhinnat oikealla tavalla kuvaisivat tutkinto- ja kustannusrakenteessa olevia eroja varainhoitovuoden aikana, ehdotetaan, että yksikköhinnat laskettaisiin varainhoitovuotta edeltävän vuoden syksyn opiskelijamäärien sijasta varainhoitovuodelle arvioitujen opis-

kelijämäärien perusteella. Menettely koskisi niitä ammattikorkeakouluja ja ammattikorkeakoulun perustana olevia amatillisia oppilaitoksia, joiden opiskelijamäärä varainhoitovuoden aikana muuttuu ammattikorkeakoulun perustamisen tai lakkauttamisen taikka toiminnan laajentumisen tai supistumisen vuoksi. Opiskelijamäärät arvioi asianomainen ministeriö eli opetusministeriö päättäänsään yksikköhinnoista varainhoitovuodelle. - Opiskelijämäärien muutokset arvioidaan ammattikorkeakouluissa seuraavan varainhoitovuoden aikana tapahtuviksi arvioitujen opiskelijämäärien muutosten perusteella.

Ehdotetun 51 a §:n 3 momentiksi otettaisiin säännös vuoden 1997 yksikköhintojen laskettaessa käytettävästä kustannuspohjasta. Samalla *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1151/1996) voimaantulosäännöksen 8 momentti* ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotettu 51 a §:n 3 momentti vastaa viimeksi mainittua säännöstä sillä poikkeuksella, että yksikköhintojen laskennassa ei väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa suoritettavien ammattikorkeakoulututkintojen kustannusten lisäksi otettaisi huomioon vastaaviin opistoasteen ja amatillisen korkea-asteen tutkintoihin johtavan koulutuksen kustannuksia. Viimeksi mainittuja kustannuksia on käytännössä vaikea selvittää ja niillä on yksikköhintoihin vähäinen merkitys.

3. Esityksen vaikutukset

Kuntien toimeentulotukimenojen vähentymisen perusteella kuntien valtionosuuksiin tehtyjen vähennysten purkaminen lisää kuntien valtionosuuksia opetus- ja kulttuuritoimessa vuonna 1997 yhteensä 147 miljoonalla markalla ja vuodesta 1998 lukien yhteensä 208 miljoonalla markalla. Valtionosuuden lisäys on asukasta kohden laskettuna 29 markkaa vuonna 1997 ja vuodesta 1998 lukien 41 markkaa.

Vuoden 1999 yksikköhintoja koskevan kattosäännöksen taloudelliset vaikutukset

riippuvat siitä, kuinka paljon oppilas-, opiskelija-, opetustunti- ja asukaskohtaiset kustannustason muutoksilla tarkistettut toteutuneet kustannukset vuonna 1997 poikkeavat vuoden 1998 yksikköhinnoista eli siitä, miten kunnat ja muut laitosten ylläpitäjät ovat tuolloin sopeuttaneet toimintaansa alennettuihin yksikköhintoihin. Vuonna 1995 toteutuneet kustannustason muutoksilla korjatut kustannukset ylittävät vuodelle 1997 määrättyt yksikköhinnot 9,4 prosentilla, mikä vastaa noin yhden miljardin markan suuruisia valtionosuuksia.

Ammattikorkeakoulujen ja amatillisten oppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien ja yksikköhintojen laskemista koskevilla poikkeussäännöksillä ei ole vaikutusta rahoituksen kokonaismäärään. Ehdotus jakaa rahoituksen ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen perustana olevien amatillisten oppilaitosten kesken nykyistä oikeudenmukaisemmalla tavalla. Vuonna 1997 ehdotus lisää ammattikorkeakouluille myönnettävää rahoitusta noin 20 miljoonalla markalla. Ammattikorkeakoulujen perustana olevien amatillisten oppilaitosten rahoitus vähenee vastaavasti. Muutokset otetaan huomioon valtion vuoden 1997 lisätalousarviossa.

Esityksellä ei ole organisaatio- eikä henkilöstövaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan niin pian kuin mahdollista eduskunnan hyväksyttyä lait. Lakeja sovellettaisiin kuitenkin vuoden 1997 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/1992) 9 §:n 4 momentin 3 kohta ja 40 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1151/1996, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 718/1993 kumotun 51 §:n tilalle uusi 51 § ja lakiin uusi 51 a § seuraavasti:

9 §

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin

Kunnan rahoitusosuuteen lisätään vuosittain:

3) julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella vuonna 1997 502 markkaa ja vuodesta 1998 alkaen 596 markkaa kunnan asukasta kohden.

40 §

Valtionosuuden maksaminen

Valtionapuviranomainen maksaa 39 §:n 1 momentissa tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin kunnalle tai muulle laitoksen ylläpitäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään. Edellä 39 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan ylläpitäjälle tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen ja ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella markkamäärä, joka on 4,3 prosenttia ylläpitäjän oppilasmäärän sekä ammatillisille oppilaitoksille ja ammatillisille erityisoppilaitoksille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä

lasketaan vastaavasti opiskelijamäärän ja ammattikorkeakouluille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella. Perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella laskettua markkamäärää ei kuitenkaan makseta, jos ylläpitäjän yksikköhintaa on korotettu 14 §:n 2 momentin, 14 a §:n 2 momentin tai 16 §:n 2 momentin nojalla.

51 §

Yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät ja yksikköhinnat vuonna 1999

Tämän lain 10 §:ssä tarkoitetut yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät sekä 12—14, 14 a, 15, 16 ja 23 §:ssä tarkoitetut yksikköhinnat vuodelle 1999 lasketaan vuonna 1997 toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella siten, että vuodelle 1999 määrättävien yksikköhintojen perusteella vuoden 1997 oppilas-, opiskelija-, opetustunti- ja asukasmäärillä laskettavat valtionosuuden perusteet yhteenlaskettuina vastaavat vuodelle 1998 mainituissa pykälissä tarkoitettuja toimintoja varten laskettuja ja kustannustason muutoksella tarkistettuja yhteenlaskettuja valtionosuuden laskennallisia perusteita.

51 a §

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat vuosina 1997—2000

Sen estämättä, mitä 10 §:ssä säädetään, ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten

erityisoppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen keskimääräisissä markkamäärissä otetaan vuosina 1997—2000 huomioon ne vuotuiset kustannuserot, jotka aiheutuvat siitä, että ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen perusteena olevat kustannukset poikkeavat ammattikorkeakoulukeilussa mukana olevien ammatillisten oppilaitosten yksikköhintojen perusteena olevista kustannuksista opintososiaalisista eduista aiheutuvilla kustannuksilla vähennettynä.

Sen estämättä, mitä 14 §:n 3 momentissa ja 14 a §:n 4 momentissa säädetään, ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulun perustana olevien ammatillisten oppilaitosten yksikköhinnat määrätään varainhoitovuosiksi 1997—2000 kunkin varainhoitovuoden arviotujen keskimääräisten opiskelijamäärien mukaan, jos ammattikorkeakoulun tai mainitun ammatillisen oppilaitoksen opiskelija-

määrä varainhoitovuoden aikana muuttuu ammattikorkeakoulun perustamisen tai muun sen toiminnan laajuutta koskevan päätöksen vuoksi.

Sen estämättä, mitä 14 a §:ssä säädetään, ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja vuodelle 1997 määrättäessä käytetään yksikköhintojen laskentapohjana väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa suoritettaviin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavan koulutuksen kustannuksia ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annettussa laissa (498/1983) tarkoitetuista eduista aiheutuvilla kustannuksilla vähennettynä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 8 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 20 päivän joulukuuta 1996 annetun lain (1151/1996) voimaantulosäännöksen 8 momentti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1159/1996) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Sen estämättä, mitä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/1993) tällä lailla osittain muutetussa 12 §:ssä säädetään, määrätään vuoden 1997 yksikköhinaksi vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta ja vuoden 1999 yksikköhinaksi vuodelle 1998 määrätty yksikköhinta. Yksikköhintaa tarkistetaan arvioidulla kustannustason muutoksella siten, että vuoden 1997 yksikköhinnassa kustannustason muutos otetaan kuitenkin

huomioon vain ammatillisen peruskoulutuksen sekä peruskoulu- ja lukio-opetuksen osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1160/1996) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Sen estämättä, mitä valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain (801/1992) tällä lailla osittain muutetussa 12 §:ssä säädetään, määrätään vuoden 1997 yksikköhinaksi vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta ja vuoden 1999 yksikköhinaksi vuodelle 1998 määrätty yksikköhinta. Yksikköhintaa tarkistetaan arvioidulla kustannustason muutoksella siten, että vuonna 1997 kustannustason muutos otetaan kuitenkin

huomioon vain ammatillisen peruskoulutuksen yksikkö hinnassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki

opintokeskuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintokeskuslain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1162/1996) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Sen estämättä, mitä opintokeskuslain (1215/1993) tällä lailla osittain muutetussa 11 §:ssä säädetään opetustunnin yksikköhinnan määrittämisestä, määrätään vuoden 1997 yksikköhinna vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta sekä vuoden 1999 yksikköhinna tarkistettuna arvioidulla kustannustason muutoksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin vuoden 1997 alusta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

1.

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/1992) 9 §:n 4 momentin 3 kohta ja 40 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1151/1996, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 718/1993 kumotun 51 §:n tilalle uusi 51 § ja lakiin uusi 51 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin

 Kunnan rahoitusosuuteen lisätään vuosit-
 tain:

3) julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella vuonna 1997 531 ja vuodesta 1998 alkaen 637 markkaa kunnan asukasta kohden.

3) julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella vuonna 1997 502 markkaa ja vuodesta 1998 alkaen 596 markkaa kunnan asukasta kohden.

40 §

40 §

Valtionosuuden maksaminen

Valtionosuuden maksaminen

Valtionapuviranomainen maksaa 39 §:n 1 momentissa tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin kunnalle tai muulle laitoksen ylläpitäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään. Edellä 39 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan ylläpitäjille tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten erityisoppilaitosten ja ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella markkamäärä, joka on 4,3 prosenttia ylläpitäjän oppilasmäärän sekä ammatillisille op-

Valtionapuviranomainen maksaa 39 §:n 1 momentissa tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin kunnalle tai muulle laitoksen ylläpitäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään. Edellä 39 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan ylläpitäjälle tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisten erityisoppilaitoksen ja ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella markkamäärä, joka on 4,3 prosenttia ylläpitäjän oppilasmäärän sekä ammatillisille oppilaitok-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

pilaitoksille ja ammatillisille erityisoppilaitoksille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä lasketaan vastaavasti opiskelijamäärän ja ammattikorkeakouluille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella.

sille ja ammatillisille erityisoppilaitoksille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä lasketaan vastaavasti opiskelijamäärän ja ammattikorkeakouluille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella. *Perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella laskettua markkamäärää ei kuitenkaan makseta, jos ylläpitäjän yksikköhintaa on korotettu 14 §:n 2 momentin, 14 a §:n 2 momentin tai 16 §:n 2 momentin nojalla.*

51 §

*Yksikköhintojen keskimääräiset
markkamäärät ja yksikköhinnat
vuonna 1999*

Tämän lain 10 §:ssä tarkoitetut yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät sekä 12—14, 14 a, 15, 16 ja 23 §:ssä tarkoitetut yksikköhinnat vuodelle 1999 lasketaan vuonna 1997 toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella siten, että vuodelle 1999 määrättävien yksikköhintojen perusteella vuoden 1997 oppilas-, opiskelija-, opetustunti- ja asukasmäärillä laskettavat valtionosuuden perusteet yhteenlaskettuina vastaavat vuodelle 1998 mainituissa pykälissä tarkoitettuja toimintoja varten laskettuja ja kustannustason muutoksella tarkistettuja yhteenlaskettuja valtionosuuden laskennallisia perusteita.

51 a §

*Ammatillisten oppilaitosten ja
ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat
vuosina 1997—2000*

Sen estämättä, mitä 10 §:ssä säädetään, ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen keskimääräisissä markkamäärissä otetaan vuosina 1997—2000 huomioon ne vuotuiset kustannuserot, jotka aiheutuvat siitä, että ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen perusteena olevat kustannukset poikkeavat ammattikorkeakouluko-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

keilussa mukana olevien ammatillisten oppilaitosten yksikköhintojen perusteena olevista kustannuksista opintososiaalisista eduista aiheutuvilla kustannuksilla vähennettynä.

Sen estämättä, mitä 14 §:n 3 momentissa ja 14 a §:n 4 momentissa säädetään, ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulun perustana olevien ammatillisten oppilaitosten yksikköhinnat määrätään varainhoitovuosiksi 1997—2000 kunkin varainhoitovuoden arvioidujen keskimääriäisten opiskelijamäärien mukaan siltä osin kuin ammattikorkeakoulun tai mainitun ammatillisen oppilaitoksen opiskelijamäärä varainhoitovuoden aikana muuttuu ammattikorkeakoulun perustamisen tai muun sen toiminnan laajuutta koskevan päätöksen vuoksi.

Sen estämättä, mitä 14 a §:ssä säädetään, ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja vuodelle 1997 määrättäessä käytetään yksikköhintojen laskentapohjana väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa suoritettaviin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavan koulutuksen kustannuksia ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/1983) tarkoitetuista eduista aiheutuvilla kustannuksilla vähennettynä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1159/1996) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Sen estämättä, mitä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/93) tällä lailla osittain muutetussa 12 §:ssä säädetään, vuoden 1997 yksikköhinnaksi määrätään vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta. Ammatillisen peruskoulutuksen sekä peruskoulu- ja lukio-opetuksen osalta yksikköhintaa tarkistetaan lisäksi arvioitua kustannustason muutosta vastaavasti.

Sen estämättä, mitä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/1993) tällä lailla osittain muutetussa 12 §:ssä säädetään, *määrätään vuoden 1997 yksikköhinna*ksi vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta ja vuoden 1999 yksikköhinna *ksi* vuodelle 1998 määrätty yksikköhinta. Yksikköhintaa tarkistetaan arvioidulla kustannustason muutoksella siten, että vuoden 1997 yksikköhinnassa kustannustason muutos otetaan kuitenkin huomioon vain ammatillisen peruskoulutuksen sekä peruskoulu- ja lukio-opetuksen osalta.

Tämä laki tulee voimaan *päivänä* kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin *1 päivästä tammikuuta 1997*.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki

valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1160/1996) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Sen estämättä, mitä valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain (801/92) tällä lailla osittain muutetussa 12 §:ssä säädetään, vuoden 1997 yksikkö hinnaksi määrätään vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta. Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaa tarkistetaan lisäksi arvioitua kustannustason muutosta vastaavasti.

Sen estämättä, mitä valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain (801/1992) tällä lailla osittain muutetussa 12 §:ssä säädetään, *määrätään* vuoden 1997 yksikkö hinnaksi vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta ja vuoden 1999 yksikkö hinnaksi vuodelle 1998 määrätty yksikköhinta. Yksikköhintaa tarkistetaan arvioidulla kustannustason muutoksella siten, että vuonna 1997 kustannustason muutos otetaan kuitenkin huomioon vain ammatillisen peruskoulutuksen yksikkö hinnassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**opintokeskuslain muuttamisesta annetun lain
voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opintokeskuslain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1162/1996) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Sen estämättä, mitä opintokeskuslain (1215/93) tällä lailla osittain muutetussa 11 §:ssä säädetään opetustunnin yksikköhinnan määrittämisestä, määrätään vuoden 1997 yksikköhinna vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta.

Sen estämättä, mitä opintokeskuslain (1215/1993) tällä lailla osittain muutetussa 11 §:ssä säädetään opetustunnin yksikköhinnan määrittämisestä, määrätään vuoden 1997 yksikköhinna vuodelle 1996 määrätty yksikköhinta *sekä vuoden 1999 yksikköhinna vuodelle 1998 määrätty yksikköhinta tarkistettuna arvioidulla kustannustason muutoksella.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Sitä sovelletaan kuitenkin vuoden 1997 alusta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

